

Juhend
koolidele

Juhend on aluseks õppevideotele, mille seiad [siit](https://hakkablooma.ee/unistamisest/) ning aadressilt <https://hakkablooma.ee/unistamisest/>

Juhend on mõeldud nii koolide unistamise koordinaatoritele, klassijuhatajatele kui ka igas vanuses unistamisjuhtidele.

Kuidas minu kool saab unistamisel osaleda?	3
Kuidas unistamine koolis välja näeb?	4
Klassijuhataja roll unistamisprotsessis	5
1.-4. klassi klassijuhataja	5
Enne unistamist:	5
Unistamise läbiviimine:	6
5.-9. klassi klassijuhataja	7
Enne unistamispäeva:	7
Unistamise läbiviimine:	8
Gümnaasiumi klassijuhataja	9
Enne unistamispäeva:	9
Unistamise läbiviimine:	10
Kuidas unistamisjuht unistamist läbi viib?	11
Kes on unistamisjuht?	11
1.-4. klassi unistamisjuht	11
5.-9. klassi unistamisjuht	13
Gümnaasiumi unistamisjuht	15

Kuidas minu kool saab unistamisel osaleda?

Registreeri oma kool koolide unistamispäevale 30. aprillil meie veebilehel:

<https://hakkablooma.ee/unistamisest/>

Vali oma koolist üks õpetaja või juhtkonna liige, kellest saab sinu kooli unistamise koordinaator. Koordinaatori ülesanneteks on oma kooli unistamise planeerimine, meile kontaktisikuks olemine, kooliperele info vahetamine ja oma kooli õpetajate toetamine ning nende küsimustele vastamine. Kindlasti peab kooli koordinaator õpetajatele selgeks tegema, et just tema on õige inimene, kelle juurde unistamisega seotud küsimuste korral pöörduda.

Järgmine veebiseminar koolide unistamise koordinaatoritele toimub 21. aprillil kell 15-17 zoomi keskkonnas!

Kuidas unistamine koolis välja näeb?

Unistamine toimub igas koolis meie väljatöötatud formaadi järgi. Erinevatele vanuseastmetele oleme välja töötanud vanusele vastavalt kolm erinevat formaati: 1.-4. klassi formaat, 5.-9. klassi formaat ja gümnaasiumi formaat.

Klassijuhataja planeerib oma klassi unistamise, mis kestab ühe koolitunni.

Unistamine klassis toimub väikestes unistamisgruppides. Igat unistamisgruppi juhib unistamisjuht, kelle klassijuhataja on eelnevalt määranud, v.a. 1.-4. klass, kus õpetaja ise ongi unistamisjuht. Unistamisjuhile on igas grupis abiks üks kirjutaja, kelle peab õpetaja leidma. Grupis unistamise eesmärk on leida grupis olevate erinevate õpilaste unistustes ühisosa ning koostöökohti. Grupis unistamise ajal õpivad õpilased üksteist kuulama ning arendavad oma empaatiavõimet. Ühe unistaja unistus võib uinspireerida omakorda teiste omi.

Unistamisformaat koosneb küsimustest, millele peab iga grupp oma vastused unistamise ajal leidma. Erinevatel vanustel on oma formaadis erinev arv küsimusi.

Vastused kirjutab unistamise ajal kirjutaja Citizen OS veebikeskkonda üles.

Klassijuhataja roll unistamisprotsessis

Erinevates vanuseastmetes on klassijuhataja roll erinev.

1.-4. klassi klassijuhataja

Kui sa oled 1.-4. klassi klassijuhataja, siis oled sina ka unistamisjuht, mis tähendab, et sa viid ise kogu unistamisformaadi läbi.

Enne unistamist:

- Esiteks, otsi endale abilisi. Edukaks unistamiseks ei tohiks ühes unistamisgrupis olla rohkem, kui 15 õpilast. Seega, kui sinu klassis on õpilasi rohkem, siis jaga klass väiksemateks gruppideks ja leia endale abilisi, kes oleks valmis olema teiste gruppide unistamisjuhid. Kui abilisi ei leia, siis ära heida meelt ja vii unistamine ikkagi läbi suuremas grupis või terve klassiga koos. Samuti on igasse gruppi unistamisjuhile appi vaja kirjutajat, kes kõik grupi vastused Citizen OS keskkonda sisestaks. Unistamisjuhtidest ja kirjutajatest abilisteks võivad olla näiteks õpetajad, kel parasjagu tundi pole, muud kooli töötajad, praktikandid, lapsevanemad, taibukad gümnasistid kooli vilistlased või muud sobilikud inimesed.
- Teiseks, tee endale Citizen OS keskkonda konto. Selle kontoga logid unistamispäeval iga unistamisgrupi arvutis Citizen OS unistamiskeskonda sisse. Videojuhend sellest, kuidas kontot teha, on üleval siin samas hakkablooma.ee veebilehel.
- Kolmandaks, tutvu juba eelnevalt 1.-4. klassi unistamise formaadiga. Veendu, et saad sellest aru, kuid pähe õppima seda loomulikult ei pea. 1.-4. klassi formaadi saad oma kooli unistamise koordinaatorilt ning see on üleval ka hakkablooma.ee lehel.
- Neljandaks, prindi unistamispäevaks igale unistamisgrupile ka formaat välja.
- Viiendaks, fikseeri klassiga unistamise toimumise aeg. Unistamine kestab ühe koolitunni. Üldjuhul unistavad kõik klassid 30. aprillil, koolide unistamispäeval,

esimese koolitunni ajal või oma kooli kindlal unistamispäeval. Kui teie klassil esimese tunni aeg unistada pole võimalik, siis leia sama päeva jooksul mõni muu aeg.

- Kuuendaks, vaata unistamist tutvustavat lühivideot hakkablooma.ee lehel.
- Seitsmendaks, garanteeri, et igal unistamisgrupil oleks unistamise ajaks üks arvuti, mida unistuste sisestamiseks kasutada või koht kuhu unistused kirjutada, et need hiljem Citizen OS keskkonda jõuaksid.
- Kaheksandaks, veendu, et ka kõik teised unistamisjuhid ja kirjutajad oleksid oma ülesannetest teadlikud.

Unistamise lõbiviimine:

- Järgi kogu unistamise vältel etteantud formaati, kuid võid sellele loominguliselt läheneda. Näiteks võib unistamisformaadi vahele põimida liikumisharjutusi, mängu või joonistamist, kui õpilased ei suuda terve tunni järjest formaadile keskenduda.
- Veendu, et laste vastused saaksid Citizen OS unistamiskeskonda kirja igas unistamisgrupis ning need esitatakse ära.
- Soovitav on järgida formaadis ettenähtud aega.
- Oluline on, et kõigi laste unistused saaksid Citizen OS keskkonda kirja.
- Küsimuste korral pöördu oma kooli unistamise koordinaatori poole.

5.-9. klassi klassijuhataja

Kui sa oled 5.-9. klassi klassijuhataja, siis sinu roll piirneb unistamise planeerimisega. Unistamisjuhtideks on õpilased ise.

Enne unistamispäeva:

- Esiteks moodusta oma klassis maksimaalselt viieliikmelised grupid, kes suudaksid koos töötada. Poisse-tüdrukuid võiks gruppides olla võimalikult võrdselt.
- Teiseks, vali igale grupile kohusetundlik unistamisjuht, kes oleks võimeline unistamist läbi viima. See tähendab, et ta peab suutma unistamisformaadi tekstist aru saada, seda teistele seletada ja neilt küsimusi küsida. Hästisobivad õpilased, kel on veidi autoriteeti klassikaaslaste seas.
- Kolmandaks, seleta igale unistamisjuhile juba enne unistamispäeva nende ülesandeid unistamisjuhina.
- Neljandaks, tee endale Citizen OS keskkonda konto. Selle kontoga logid unistamispäeval iga unistamisgrupi arvutis Citizen OS unistamiskeskonda sisse. Videojuhend sellest, kuidas kontot teha, on üleval siin samas hakkablooma.ee veebilehel.
- Viiendaks, tutvu 5.-9. klassi unistamisformaadiga, et oskaksid arusaamatuste korral unistamisjuhtide küsimustele vastata. Formaadi saad oma kooli unistamise koordinaatorilt ning see on üleval ka hakkablooma.ee lehel.
- Kuuendaks, fikseeri klassiga unistamise toimumise aeg. Unistamine kestab ühe koolitunni. Üldjuhul unistavad kõik klassid 30. aprillil, koolide unistamispäeval, esimese koolitunni ajal või oma kooli kindlal unistamispäeval. Kui teie klassil esimese tunni aeg unistada pole võimalik, siis leia sama päeva jooksul mõni muu aeg. Kui sa ise oma klassiga unistada ei saa, siis lepi mõne aineõpetajaga kokku, et sinu klass tema tunnis unistaks.

- Seitsmendaks, taga kõikidele oma klassi unistamisgruppidele arvuti unistamise tunniks. (See võib olla ka sülearvuti või tahvelarvuti.)
- Kaheksandaks, prindi igale unistamisjuhile 5.-9. klassi unistamisformaadi tekst.

Unistamise lõbiviimine:

- Näita klassile tutvustuseks inspireerivat videot, mille leiad hakkablooma.ee lehelt.
- Logi iga grupi arvutis oma kontoga Citizen OS keskkonda sisse.
- Jägi unistamise jooksul aega ning anna kõikidele gruppidele teada, millal nad järgmise küsimuse juurde peaksid liikuma.
- Taga üldine kord ja tegele segajatega.
- Aita õpilasi.
- Taga, et kõik grupid tunni lõpuks oma unistused ära esitaksid.
- Küsimuste korral pöördu oma kooli unistamise koordinaatori poole.

Gümnaasiumi klassijuhataja

Kui oled gümnaasiumi klassijuhataja, siis piirneb ka sinu roll kõigest unistamise planeerimisega. Võid oma ülesanded ka klassivanemale delegeerida.

Enne unistamispäeva:

- Esiteks lase klassil moodustada maksimaalselt kümneliikmelised grupid, kes suudaksid koos töötada. grupid võiksid olla sooliselt võimalikult tasakaalustatud.
- Teiseks, lase igal grupil endale unistamisjuht valida, kes oleks võimeline unistamist läbi viima. See tähendab, et ta peab suutma unistamisformaadi tekstist aru saada, seda teistele seletada ja neilt küsimusi küsida. Hästi sobivad õpilased, kel on veidi autoriteeti klassikaaslaste seas.
- Kolmandaks, tee unistamisjuhtidele selgeks, kust nad oma ülesannete kohta infot leiavad.
- Neljandaks, veendu, et iga unistamisjuht teeks endale Citizen OS keskkonda konto. Videojuhend sellest, kuidas kontot teha, on üleval siin samas hakkablooma.ee veebilehel.
- Viiendaks, tutvu ise ja lase unistamisjuhtidel tutvuda gümnaasiumi unistamisformaadiga. Formaadi saate oma kooli unistamise koordinaatorilt ning see on üleval ka hakkablooma.ee lehel.
- Kuuendaks, fikseeri klassiga unistamise toimumise aeg. Unistamine kestab ühe koolitunni. Üldjuhul unistavad kõik klassid 30. aprillil, koolide unistamispäeval, esimese koolitunni ajal või oma kooli kindlal unistamispäeval. Kui teie klassil esimese tunni aeg unistada pole võimalik, siis leia sama päeva jooksul mõni muu aeg. Kui sa ise oma klassiga unistada ei saa, siis lepi mõne aineõpetajaga kokku, et sinu klass tema tunnis unistaks.
- Seitsmendaks, taga kõikidele oma klassi unistamisgruppidele arvuti unistamise tunniks. (See võib olla ka sülearvuti või tahvelarvuti.) Õpilased võivad ka isiklike arvuteid kasutada.

- Kaheksandaks, prindi igale unistamisjuhile välja gümnaasiumi unistamisformaadi tekst.

Unistamise lõbiviimine:

- Näita klassile tutvustuseks inspireerivat videot, mille leiad hakkablooma.ee lehelt.
- Jälgi unistamise jooksul aega ning anna kõikidele gruppidele teada, millal nad järgmise küsimuse juurde peaksid liikuma.
- Taga üldine kord.
- Aita õpilasi.
- Taga, et kõik grupid tunni lõpuks oma unistused ära esitaksid.
- Küsimuste korral pöördu oma kooli unistamise koordinaatori poole.

Kuidas unistamisjuht unistamist läbi viib?

Kes on unistamisjuht?

Unistamijuht on õpilane või õpetaja, kes juhib oma unistamisgruppi unistamisteedekonnal meie väljatöötatud formaadi järgi.

1.-4. klassi unistamisjuht

Kui sa oled 1.-4. klassi unistamisjuht, siis prindi endale unistamisformaad unistamise ajaks ette ja tutvu sellega juba enne.

- Logi Citizen OS kontole sisse ja anna arvuti kirjutajale üle.
- Palu kirjutajal sisestada etteantud väljadele grupi liikmete arv, poist-tüdrukute arvud grupis ja grupi liikmete vanused ning elukohad valla või linna täpsusega.
- Lase kirjutajal täita unistamiskeskonna kohustuslikud väljad, kuhu tuleb sisestada unistamisgrupi pealkiri (vabal valikul), unistamisjuhi vanus, sugu ning tegutsemise kohalik omavalitsus.
- NB! Kirjutaja ei tohi kuhugi grupi liikmete nimesid, kooli ega klassi üles kirjutada, sest unistused, mis üles lähevad, peavad olema anonüümsed.
- Loe õpilastele ette sissejuhatav tekst. See tutvustab Hakkab looma! projekti, unistamise tähtsust ning sisaldab ka grupi kokkuleppeid, millest tuleb terve unistamise ajal kinni pidada.
- Algab unistamine küsimuste abil.
- Unistamisformaad sisaldab kahte põhiküsimust, millele tuleb grupiga vastused leida.

- Lisaks on mõlema põhiküsimuse juures abistavad küsimused. Kõigile neile vastust leidma ei pea. Abistavad küsimused on eelkõige mõeldud aitamiseks unistajatel nende unistusi täpsustada ning mõtet jooksma saada.
- Esimene põhiküsimus koosneb kahest osast: „Millest sina unistad?” ja „Kas mõni sinu unistus on juba täitunud?”. Nende küsimuste eesmärk on õpetada lastele, et nad tegelikult unistavad väga tihti, see on tore ja vajalik tegevus ning unistused kipuvad ka täituma. Vajadusel kasuta abistavaid küsimusi.
- Teisele põhiküsimusele eelneb sissejuhatav tekst, mis viib lapsed oma mõtetes aastasse 2050. Loe see tekst neile ette. Võid paluda neil ka silmad sulgeda.
- Teine põhiküsimus on taas kaheosaline: „Mida sa nägid ja kuulsid tulevikus?” ja „Milline on Eesti siis, kui sina suur oled?”. Nendele küsimustele vastamise käigus unistavad õpilased päriselt, millises Eestis nad võiksid tulevikus elada, milline see tulevik üldse välja näeb. Kes nemad tulevikus on? Selle küsimuse käigus tuleb kujutlusvõimel lennata lasta. Taas on toodud ka abistavad küsimused.
- Formaadi lõpus on veel lisaküsimusi, mida lastelt küsida. Kõige olulisem on aga minna süvitsi kahe põhiküsimusega.
- Formaadi lõpus on tänusõnad ja selgitus, mis unistustest edasi saab. Loe see ette.
- Küsimuste vahel võib põimida teemakohaseid mängulisi liikumisharjutusi, kui õpilased ei suuda terve tunni unistamisele keskenduda.
- Sellega on sinu roll unistamisel täidetud.

5.-9. klassi unistamisjuht

Kui sa oled 5.-9. klassi õpilasest unistamisjuht, siis tutvu juba enne unistamist 5.-9. klassi unistamisformaadiga, mille saad oma õpetajalt või hakkablooma.ee lehelt.

- Anna arvuti kirjutajale üle.
- Palu kirjutajal sisestada etteantud väljadele grupi liikmete arv, poiste-tüdrukute arvud grupis ja grupi liikmete vanused ning elukohad valla või linna täpsusega.
- Lase kirjutajal täita unistamiskeskonna kohustuslikud väljad, kuhu tuleb sisestada unistamisgrupi pealkiri (vabal valikul), unistamisjuhi vanus, sugu ning linnvõi vald, kus kool asub.
- NB! Kirjutaja ei tohi kuhugi grupi liikmete nimesid, kooli ega klassi üles kirjutada, sest unistused, mis üles lähevad, peavad olema anonüümsed.
- Loe grupile ette sissejuhatav tekst. See tutvustab Hakkab looma! projekti, unistamise tähtsust ning sisaldab ka grupi kokkuleppeid, millest tuleb terve unistamise ajal kinni pidada.
- Algab unistamine küsimuste abil.
- Unistamisformaat sisaldab kolme põhiküsimust, millele tuleb grupiga vastused leida.
- Lisaks on kõigi põhiküsimuste juures abistavad küsimused. Kõigile neile vastust leidma ei pea. Abistavad küsimused on eelkõige mõeldud aitamiseks unistajatel nende unistusi täpsustada ning mõtet jooksmata saada.
- Esimene põhiküsimus koosneb kahest osast: „Millest sa väiksemana unistasid?” ja „Millest sa unistad praegu?”. Nende küsimuste eesmärk on õpetada unistajatele, et nad tegelikult unistavad väga tihti, see on tore ja vajalik tegevus ning unistused kipuvad ka täituma. Vajadusel kasuta abistavaid küsimusi.

- Teisele põhiküsimusele eelneb sissejuhatav tekst, mis viib unistajad oma mõtetes aastasse 2050. Loe see tekst neile ette. Võid paluda neil ka silmad sulgeda.
- Teine põhiküsimus on: „Mida sa nägid ja kuulsid oma unistuses aastast 2050?“. Nendele küsimustele vastamise käigus unistavad õpilased päriselt, millises Eestis nad võiksid tulevikus elada, milline see tulevik üldse välja näeb. Kes nemad tulevikus on? Selle küsimuse käigus tuleb kujutlusvõimel lennata lasta. Taas on toodud ka abistavad küsimused.
- Kolmanda põhiküsimuse jaoks vaatate kogu grupiga aastast 2050 tagasi aastasse 2025.
- Kolmandaks põhiküsimuseks on: „Milliseid samme saad sina üksi ja me kõik koos täna teha, et unistuste suunas liikuda?“ Selle küsimuse eesmärk on näidata, et ükski unistus pole võimatu ja kõikide unistuste täitumine saab kusagilt väikeste sammudena alguse. Lisaks mõistavad unistajad, milline on nende unistuste tuleviku ühisosa ning kuidas üheskoos oma unistuste täitumiseni kõige parem liikuda oleks. Kasutada saab ka abistavaid küsimusi.
- Formaadi lõpus on tänusõnad ja selgitus, mis unistustest edasi saab. Loe see ette.
- Unistamise ajal on sinu ülesanne tagada, et kõik grupi liikmed saaksid sõna ja kellegi unistused ei jääks kirja panemata.
- Kui mõni grupi liige ei suuda kaasa töötada, siis palu tal grupist lahkuda või kutsu õpetaja appi.
- Sellega on sinu roll unistamisel täidetud.

Gümnaasiumi unistamisjuht

Kui sa oled gümnaasistist unistamisjuht, siis oled sina oma grupi teejuht ja modereerija.

- Tutvu juba enne unistamist gümnaasiumi unistamisformaadiga, mille saad oma õpetajalt või hakkabloomaa.ee lehelt.
- Anna arvuti kirjutajale üle.
- Palu kirjutajal sisestada etteantud väljadele grupi liikmete arv, soolise jaotuvuse arvud grupis ja grupi liikmete vanused ning elukohad valla või linna täpsusega.
- Lase kirjutajal täita unistamiskeskonna kohustuslikud väljad, kuhu tuleb sisestada unistamisgrupi pealkiri (vabal valikul), unistamisjuhi vanus, sugu ning linn või vald, kus kool asub.
- NB! Kirjutaja ei tohi kuhugi grupi liikmete nimesid, kooli ega klassi üles kirjutada, sest unistused, mis üles lähevad, peavad olema anonüümsed.
- Loe grupile ette sissejuhatav tekst. See tutvustab Hakkab looma! projekti, unistamise tähtsust ning sisaldab ka grupi kokkuleppeid, millest tuleb terve unistamise ajal kinni pidada.
- Algab unistamine küsimuste abil.
- Unistamisformaad sisaldab nelja põhiküsimust, millele tuleb grupiga vastused leida.
- Lisaks on kõigi põhiküsimuste juures abistavad küsimused. Kõigile neile vastust leidma ei pea. Abistavad küsimused on eelkõige mõeldud aitamiseks unistajatel nende unistusi täpsustada ning mõtet jooksma saada.
- Esimene põhiküsimus koosneb neljast alaosast: „Kui sa vaatad Eesti elu praegu – mis seal toimub?“, „Mis teema on sulle hetkel oluline?“, „Mõttele korra tagasi ajale, kui sina olid väike laps – millised olid sinu unistused?“ ja „Kas need on tänaseks täide läinud?“. Nende küsimuste eesmärk on õpetada

unistajatele, et nad tegelikult unistavad väga tihti, nad oskavad unistada, see on tore ja vajalik tegevus ning unistused kipuvad ka täituma. Unistamine on pärisel lihtne ja kasulik tegevus. Vajadusel kasuta abistavaid küsimusi.

- Teisele põhiküsimusele eelneb sissejuhatav tekst, mis viib unistajad oma mõtetes aastasse 2050. Loe see tekst neile ette. Võid paluda neil ka silmad sulgeda.
- Teine põhiküsimus on: „Mida sa nägid ja kuulsid oma mõtterännakul?” ja „Milline on aasta 2050?”. Nendele küsimustele vastamise käigus unistavad õpilased päriselt, millises Eestis nad võiksid tulevikus elada, milline see tulevik üldse välja näeb. Kes nemad tulevikus on? Selle küsimuse käigus tuleb kujutlusvõimel lennata lasta. Taas on toodud ka abistavad küsimused.
- Kolmanda põhiküsimuse jaoks vaatate kogu grupiga aastast 2050 tagasi aastasse 2025.
- Kolmandaks põhiküsimuseks on: „Milliseid samme saad sina täna teha, et unistuste suunas liikuda?” Selle küsimuse eesmärk on näidata, et ükski unistus pole võimatu ja kõikide unistuste täitumine saab kusagilt väikeste sammudena alguse. Unistaja mõistab, et tal on võimalik ise juba palju ära teha.
- Neljandaks põhiküsimuseks on: „Mis on meie grupi unistuste ühisosa?” ja „Mida me koos saame teha, et oma ühiste unistusteni jõuda?” Neile vastates mõistavad unistajad, milline on nende unistuste tuleviku ühisosa ning kuidas üheskoos oma unistuste täitumiseni kõige parem liikuda oleks. Unistajatel on palju rohkem ühist, kui nad arvata oskaksid. Kasutada saab ka abistavaid küsimusi.
- Formaadi lõpus on tänusõnad ja selgitus, mis unistustest edasi saab. Loe see ette.
- Unistamise ajal on sinu ülesanne tagada, et kõik grupi liikmed saaksid sõna ja kellegi unistused ei jääks kirja panemata.

- Kui mõni grupi liige ei suuda kaasa töötada, siis palu tal grupist lahkuda.
- Sinu ülesanne on ka ära hoida vaidluseid. Unistamine pole koht vaidlemiseks, seda võib teha hiljem. Oluline on leida ühisosa ja positiivsust. Kõik ei pea kõigiga nõustuma, kuid kõigi unistused on ühtviisi olulised.
- Sellega on sinu roll unistamisel täidetud.

Imelist unistamist!